

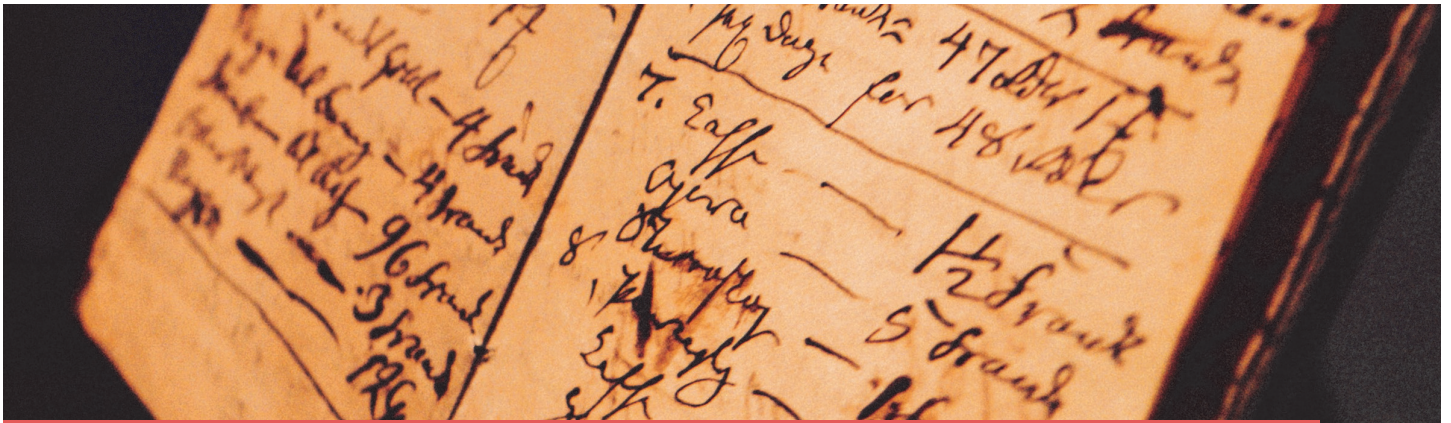
H.C. Andersen

– med fortiden ind i fremtiden

H.C. Andersens verdensberømte digtning har et ganske særligt momentum i disse år hos et stort publikum og en række af nutidens allerbedste internationale kunstnere. H.C. Andersen Centret, SDU, og H.C. Andersens Hus/Museum Odense er derfor gået sammen om en stærk, koordineret indsats for H.C. Andersens værk. Det danske samfund får alt for lidt ud af den guldgrube, som

H.C. Andersens digtning og kunst udgør. Men i samarbejde mellem partnere fra kunstverdenen, forskning, undervisning og erhverv kan Andersens momentum udnyttes, og det enestående værk løftes ind i en fremtid fuld af muligheder og overraskelser. Derfor skal der sættes ind med digitalisering, oversættelse, sparring med kunstnere og erhvervsliv og fuldstændig nytænkt formidling.

H.C. Andersen er dansk – og hører hele verden til

H.C. Andersen er verdens bedst kendte dansker! Han er i samme litterære verdensliga som William Shakespeare, Charles Dickens, Franz Kafka, James Joyce og Jane Austen. Hans værk er dansk kulturarv og repræsenterer Danmark internationalt. Hans eventyr og fortællinger er en integreret del af vores fællesskab og de værdier, vi forsvare og udbreder. Overalt i verden indgår Andersens eventyr om ”Den grimme Ælling” og ”Kejserens nye Klæder” i den fælles bevidsthed og offentlige samtale, ligesom fortællingen om hans eget ufattelige livsforløb bliver ved med at fascinere kloden rundt. H.C. Andersen sagde selv: ”Jeg hører verden til!” – og det gør hans kunst også. Således er han oversat til over 160 sprog, og Wikipedia rummer artikler om ham på hele 171 sprog – langt flere end andre danskere og de fleste internationale forfattere.

H.C. Andersen skrev for både børn og voksne. Hans kunst er vigtig i alle livsfasen og bliver ved med at optage og inspirere læsere, forfattere og kunstnere.

Det danske samfund får i dag alt for lidt ud af H.C. Andersens kunstneriske guldgrube. Andersens værk er et uvurderligt aktiv, som i langt højere grad kan bruges til at skabe læseglæde, kreativitet, mellemmenneskelig forståelse, kulturel sammenhængskraft og fællesskab. Forfatterskabet kan positionere Danmark i verden og styrke eksport, turisme og kultur fremstød. Alt det vil vi gerne gøre med en koordineret indsats i projektet: *H.C. Andersen – med fortiden ind i fremtiden*.

Der er momentum for at gøre det lige nu, men det er også nødvendigt. Indvielsen af det nye H.C. Andersens Hus i 2021 har skabt fornyet national og international opmærksomhed omkring forfatteren; det nye H.C. Andersens Hus har simpelthen medvirket til anerkendelsen af Odense som eftertragtet international kulturby i medier som *New York Times* og *Vogue*.

Men samtidig er bevarelsen og fornyelsen af formidlingen af H.C. Andersens kunst stærkt udfordret. H.C. Andersens manuskripter er regulært i fare for at forvitte på grund af den blæktype, som han skrev med. Store digitale databaser med Andersens tekster er ved at gå tabt på længst forældede platforme. Og undervisning og formidling af Andersens kunst trænger til en gennemgribende modernisering. Børn og unge skal kunne møde Andersen på en måde, så de forstår, hvorfor hans kunst er ganske særlig, og hvorfor han er en del af vores fælles kulturarv.

Med *H.C. Andersen – med fortiden ind i fremtiden* vil vi – sammen med en lang række samarbejdspartnere i ind- og udland – vende de forskellige udfordringer til en succes i kraft af en samlet ambitiøs indsats for H.C. Andersen som central dansk kulturarv. Siden projektets præsentation ved en høring på Christiansborg i 2018 har det modtaget såvel bred politisk opbakning som finansiel støtte fra Kulturudvalget til henholdsvis projektmodning og digital tilgængeliggørelse af H.C. Andersens udgivne tekster. Begge dele har været vigtige skridt på vejen til at udfolde H.C. Andersens fulde potentiale.

Fire indsatsområder for H. C. Andersen – med fortiden ind i fremtiden

For at sikre både H.C. Andersen som levende litterær kulturarv og en enestående national og international formidling af forfatteren omfatter satsningen følgende fire områder:

1. Digital udgivelse og adgang til Andersens trykte værker og manuskripter

Digitaliseringen af H.C. Andersens værker skal gennemgribende moderniseres, så danskerne både nu og i fremtiden sikres adgang til hans originale tekster. Digitaliseringen af dele af Andersens værk er allerede i gang, men der er brug for at etablere en helt ny digital portal, som giver én indgang til alt originalt Andersen-materiale. Takket være 1,7 mio. kr. bevilget af Kulturudvalget er de komplette trykte værker under online-udgivelse. De vil danne rygraden i hjemmesiden hcandersen.dk, der ét sted vil samle et væld af ressourcer, som kan bidrage til forståelsen af hans liv og værk. Der er især meget at hente i H.C. Andersens rige og internationalt enestående forfatterarkiv, som er udpeget til verdenskulturarv af UNESCO. I forfatterarkivet er bevaret udkast, kladder og renskrifter til Andersens eventyr såvel som til hans romaner, digte, skuespil, rejseskildringer, selvbiografier m.m. Vigtige skridt er taget, men den komplette digitalisering er en absolut nødvendighed for bevaringen af H.C. Andersens værk som dansk kulturarv.

2. Fornylse af undervisningen i H.C. Andersen

H.C. Andersen indgår i den nationale kanon, så alle danske skoleelever møder ham i grundskolen og på ungdomsuddannelserne. Med helt nytænkte tilgange kan det blive en langt mere relevant og inspirerende oplevelse, der åbner elevernes øjne for Andersens

værdier og særlige kreativitet. Vi vil udvikle inddragende undervisningsforløb, der arbejder med mange medier og delagtiggør eleverne i Andersens egne arbejdsmetoder. Nytænkte undervisningsmaterialer udviklet med inddragelse af undervisere efter aktuelle læringsmål i relevante fag skal være frit tilgængelige. De vil sammen med kurser, erfaringsdeling og efteruddannelse blive spredt gennem nationale netværk inden for undervisningssektoren og gennem bibliotekernes børnerettede formidling.

3. H.C. Andersen inspirerer kunst- og kultur

H.C. Andersens mangesidede værk er en utrolig rig kilde, der bliver ved med at inspirere til ny kunst og kultur i mange genrer og medier. Men ændringen i vores medieforbrug og kunstneres arbejde med forskellige genrer lægger op til at styrke H.C. Andersens tilstedeværelse i kunst og populærkultur. Dertil oplever vi en markant stigende efterspørgsel på fagligt funderet sparring fra kunstnere og forfattere, der arbejder med Andersen i deres kreative processer. For at kvalificere H.C. Andersens relevans for nutiden vil projektet derfor imødekomme denne efterspørgsel og fremme udviklingen af kunst- og kulturproduktion med afsæt i hans kunstneriske univers.

4. Den internationale H.C. Andersen

Der er bred international interesse for formidlingen af H.C. Andersens person, hans tid og omstændighederne omkring hans forfatterskab. Den interesse vil vi gerne imødekomme og udbygge med et storstilet kulturfremstød, der skal fremme kendskabet til Andersen og Danmark i verden og samtidig tilvejebringe værdifuld viden om Andersens verdenslitterære betydning. Det vil vi gøre i kraft af et stort oversættel-

sesprojekt, som går ud på at lade et udvalg af Andersens eventyr oversætte til en række sprog udvalgt ud fra både oversættelsesfaglige og strategiske vurderinger. Projektet forankres i vores omfattende internationale netværk af oversættere og illustratører og bygger videre på erfaringer, vi har indsamlet gennem arbejdet med at nyoversætte alle Andersens eventyr

og historier til engelsk (<https://hcams.andersen.sdu.dk/exist/apps/andersen-irons/index.html>). I det nye projekt udvider vi med oversættelser til bl.a. kinesisk/mandarin, hindi og spansk, der sammen med engelsk er verdens fire mest udbredte sprog. Samtidig vil vi kortlægge Andersens betydning i de lande og sprogområder, som oversættelserne henvender sig til.

Andersens kulturarv løftes i Odense

H.C. Andersen er national kulturarv med global gennemslagskraft, og i Odense og i hele den syddanske region er der længe gjort en stærk indsats for at synliggøre og fremme kendskabet til eventyrdigteren i både ind- og udland. Odense er midtpunktet for viden om H.C. Andersen og formidling af den. Odense har arbejdet for at skabe autentiske og eventyrlige turistattraktioner. I 2021 indviede vi et nyt og udvidet H.C. Andersens Hus, tegnet af den japanske arkitekt Kengo Kuma. Det fantastiske hus og haveanlæg har sat Odense og Danmark på verdenskortet som hjemland for H.C. Andersen.

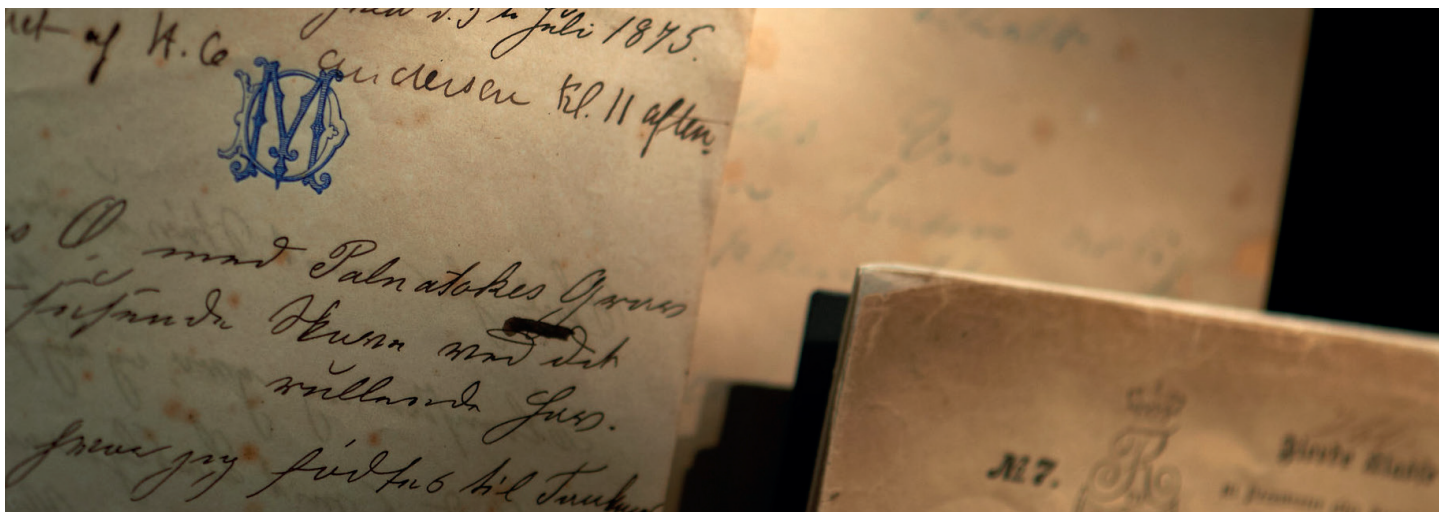
Formidlingen foregår i tæt samarbejde mellem *Odense Kommune* og en række aktører:

- *H.C. Andersen Centret* ved SDU i Odense forsker i H.C. Andersens værk og betydning. Forskningen lægger grund under en fagligt funderet formidling af H.C. Andersen som verdenskendt kunstner og ikon. Centret ledes af lektor, ph.d. Torsten Bøgh Thomsen, der er en internationalt førende H.C. Andersen-forsker med et meget stærkt netværk.
- *Museum Odense* er et selvejende statsanerkendt museum som omfatter det ikoniske gule *H.C. An-*

dersens Hus. Museets aktiviteter omfatter formidling, undervisning, forskning, samlingsarbejde og bevaring. Indsatsen ledes af Jens Toftgaard, der er ph.d. og master i offentlig ledelse og ansat som udviklingschef for H.C. Andersens Hus med ansvar for formidling, samlinger, forskning og digital tilgængeliggørelse af H.C. Andersen.

- *H.C. Andersen Fonden* er en national fond, støttet af Odense Kommune. Fonden deler omkring 5 mio. kr. ud om året til at udbrede kendskabet til H.C. Andersen og hans værk gennem forskning, formidling, kulturturisme og undervisning.
- Hertil kan nævnes *H.C. Andersen Festivals*, *H.C. Andersen Festspillene*, *H.C. Andersen Julemarked*, *H.C. Andersen Priskomite*, *The Hans Christian Andersen Literature Award* m.fl. som er initiativer, der udbygger og underbygger oplevelsespotentialet i H.C. Andersens liv og værk.

Projekt *H.C. Andersen - med fortiden ind i fremtiden*, vil blive en stærk spiller med disse og andre gode samarbejdspartnere lokalt, nationalt og internationalt.

Bevillingsbehov og organisering

For at sikre og udfolde H.C. Andersens fulde potentiale er der behov for en national indsats og et ambitiøst løft. Det vil kræve organisation, ressourcer og længerevarende arbejde, der bygger videre på det eksisterende H.C. Andersen Center ved SDU i nært samarbejde med Museum Odense. Centret har en etableret basis i form af forskningsledelse, forskere (i alt 12 medarbejdere) og et omfattende internationalt netværk. Museet (i alt ca. 8 medarbejdere på området) bidrager med centrale kompetencer i forhold til undervisning, formidling og kulturarvsforskning. Begge institutioner fortsætter naturligvis med at udføre forskning og formidling på samme niveau som nu – og udgør således den platform og det erfaringsgrundlag, som *H.C. Andersen – med fortiden ind i fremtiden* kan bygge på.

Projektet har tidligere modtaget bred politisk opbakning og økonomisk støtte. Siden høringspræsentationen på Christiansborg i 2018 har det modtaget 1 mio. kr. i projektmodningsmidler og yderligere 1,7 mio. kr. i finansiering til at realisere et af projektets delmål: den digitale tilgængeliggørelse af alle H.C. Andersens udgivne værker. Med denne generøse bevilling er et vigtigt skridt taget. *H.C. Andersen – med fortiden ind i fremtiden* vil imidlertid have behov for et betydeligt løft i tilførsel af midler. Konkret kunne der tilføres midler fra Folketingets finanslov efter denne model:

- En foreløbig fireårig bevilling, der skaber basis for og indfrier de første store mål for bevarelse og synliggørelse af H.C. Andersen som dansk kulturarv med omfattende international betydning. En sådan bevilling til udvikling af *H.C. Andersen – med fortiden ind i fremtiden* og iværksættelse af en række tiltag ville skulle være i størrelsesorden ca. 8 mio. kr. per år eller i alt 31,4 mio. kr. over fire år. Omkostningerne er udspecificeret i det vedlagte budget.
- Når investeringens værdi er bevist, fremskrives bevillingen i en overskuelig årrække, f.eks. i to fireårige bevillinger på et lidt lavere niveau primært for at fortsætte digitaliseringsindsatsen.

Budget er vedlagt.

Lektor Torsten Bøgh Thomsen,
Centerleder H. C. Andersen Centret

Udviklingschef Jens Toftgaard,
Museum Odense

Professor Anne-Marie Mai,
Programleder H. C. Andersen Centret

På vegne af SDU, Museum Odense/H.C. Andersens
Hus og H.C. Andersen Fonden.

SDU

MUSEUM
ODENSE

